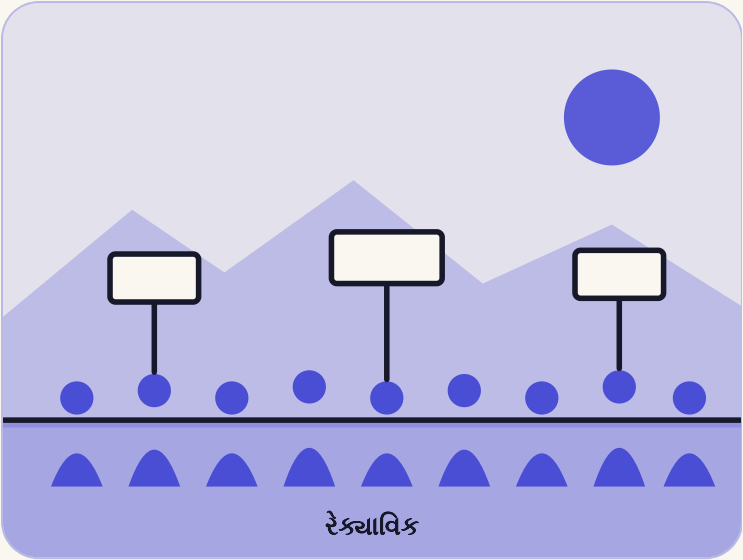

રેક્ર્યાવિક

આઈસલૅન્ડ

જે દિવસે આઈસલૅન્ડની મહિલાઓ ઘરે રહી

1975માં આઈસલૅન્ડની દર દસમાંથી નવ મહિલાઓએ એક દિવસ કામ બંધ રાખ્યું. આખો દેશ થંભી ગયો.

ક્યાં રેક્ર્યાવિક

કોણ આઈસલૅન્ડની મહિલાઓ અને તે મહિલા જૂથો, જેમણે “મહિલા રજા દિવસ”ની યોજના બનાવી

ક્યારે 1975 થી 2025

4 મિનિટનું વાંચન

વાર્તા

શુક્રવાર, 24 ઑક્ટોબર 1975ની સવારે આઇસલૅન્ડની મોટા ભાગની મહિલાઓ કામ પર ગઈ નહીં. તેમણે રસોઈ પણ ન કરી, સફાઈ પણ ન કરી. બાળકો પુરુષો પાસે રહ્યાં.

આઇસલૅન્ડ ઉત્તર એટલાન્ટિકનો એક નાનો ટાપુ-દેશ છે. ત્યાં લગભગ 220,000 લોકો રહેતા હતા. મહિલાઓને 1915માં મત આપવાનો હક મળી ગયો હતો. પણ 60 વર્ષ પછી પણ તેઓ પુરુષો કરતાં ઘણું ઓછું કમાતી હતી. સંસદ, એટલે દેશના કાયદા બનાવતા જૂથ, માં તેમની માત્ર 5 ટકા બેઠકો હતી.

સંયુક્ત રાષ્ટ્રે 1975ને આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા વર્ષ જાહેર કર્યું હતું. જૂનમાં મહિલા જૂથો રાજધાની રેક્યાવિકમાં મળ્યાં, તેને કેવી રીતે ઉજવવું તે નક્કી કરવા. એક જૂથ, રેડ સ્ટૉકિંગ્સ, 1970થી મહિલાઓની હડતાળ ઇચ્છતું હતું. હડતાળ એટલે કામદારો પોતાની વાત મૂકવા કામ અટકાવે તે. તેમણે આ વિચાર સભા સામે મૂક્યો.

હડતાળ નહીં, એક દિવસની રજા

કેટલીક મહિલાઓ એ શબ્દથી ડરતી હતી. મજૂર સંઘોની બહારની હડતાળો કાયદાની વિરુદ્ધ હતી. ત્યારે બીજા એક મહિલા જૂથનાં વાલબોર્ગ બેન્ટ્સદોત્તિર બોલી ઊઠ્યાં.

હડતાળ? શું તમને આ જ શબ્દ ગમતો નથી? તો તેને ફક્ત એક દિવસની રજા કેમ ન કહીએ?

વાલબોર્ગ બેન્ટ્સદોત્તિર, નેશનલ જિયોગ્રાફિકના હવાલે, 2025

નવું નામ કામ કરી ગયું. દરેક ઉંમરની અને દરેક પક્ષની મહિલાઓ જોડાઈ. તેમણે પોસ્ટકાર્ડ મોકલ્યાં, દરવાજા ખખડાવ્યા અને ફોન કર્યા. તેમણે પોસ્ટર અને સ્ટિકર વેચ્યાં. તેઓ બતાવવા માગતી હતી કે તેમના કામની કેટલી કિંમત છે.

90%

આયોજકોના કહેવા મુજબ
મહિલાઓ જોડાઈ

25,000

રેક્યાવિકની રેલીમાં
મહિલાઓ

46%

સંસદની બેઠકો હવે
મહિલાઓ પાસે

જે દિવસે દેશ થંભી ગયો

એ દિવસે બાળસંભાળ કેન્દ્રો અને શાળાઓ બંધ રહ્યાં. મોટી દુકાનો, થિયેટરો અને માછલીનાં કારખાનાં પણ બંધ રહ્યાં. પિતાઓ બાળકોને ઑફિસ લઈ ગયા. સાંજ સુધીમાં ઝટપટ બની જતા સોસેજ વેચાઈ ગયા. કેટલાક પુરુષોએ તેને “લાંબો શુક્રવાર” કહ્યું.

દેશભરમાં 20થી વધુ રેલીઓ થઈ. સૌથી મોટી રેલી રેક્યાવિકના મુખ્ય ચોકમાં થઈ. લગભગ 25,000 મહિલાઓ આવી. હવામાન હળવું અને તડકાવાળું હતું. ઘણી મહિલાઓના હાથમાં પાટિયાં હતાં, જેના પર લખ્યું હતું “સમાનતા હમાણાં જ.”

અખબાર મોર્ગુનબ્લાદિદને છાપવા માટે તૈયાર કરતી મહિલાઓ મધરાત પછી કામ પર આવી. એ રીતે અખબાર એ દિવસની ખબર પહેલા પાને છાપી શક્યું.

બધું એકસાથે બદલાયું નહીં. એક વર્ષ પછી આઈસલૅન્ડે સમાન અધિકારોનો કાયદો પસાર કર્યો. 1980માં વિગદીસ ક્ષિત્રબોગાદોતિર પ્રમુખ ચૂંટાયાં. જનતાના મતથી આ પદ જીતનારાં તેઓ દુનિયાનાં પહેલાં મહિલા હતાં. આજે સંસદની 46 ટકા બેઠકો મહિલાઓ પાસે છે.

આ રજાનો દિવસ સાત વખત ફરી ઉજવાયો છે, સૌથી તાજેતરમાં 2025માં. આઈસલૅન્ડ હજી પૂરેપૂરું સમાન નથી. એક સંશોધક કહે છે કે ત્યાં મહિલાઓ હજી પણ ઘરનું મોટા ભાગનું કામ કરે છે.

ક્યારે શું થયું

- **1915** આઇસલેન્ડની મહિલાઓને મત આપવાનો હક મળ્યો.
- **1970** રેડ સ્ટોકિંગ્સે મહિલાઓની હડતાળની માગ શરૂ કરી.
- **1975** લગભગ દર દસમાંથી નવ મહિલાઓએ એક દિવસની રજા લીધી.
- **1980** વિગદીસ ફિન્નબોગાદોતિર પ્રમુખ ચૂંટાયાં.
- **2025** 50 વર્ષ પછી રજાનો દિવસ ફરી ઉજવાયો.

પ્રકરણ બીજું

આ વાર્તા ખાસ કેમ છે

મોટા ભાગના વિરોધી લોકોને કંઈક નવું કરવા કહે છે. આ વિરોધી મહિલાઓને જે તેઓ હંમેશાં કરતી હતી તે બંધ કરવા કહ્યું. એક જ દિવસમાં દેખાઈ ગયું કે રોજનું જીવન તેમના કામ પર કેટલું ટકેલું હતું.

એક શબ્દ બદલવાથી પણ મદદ મળી. કેટલીક મહિલાઓ હડતાળથી ડરતી હતી. “રજાનો દિવસ” કહેવાથી દરેક પક્ષની મહિલાઓ જોડાઈ શકી.

અમારો મત

બધાએ સાથે મળીને કંઈ ન કરીને બતાવ્યું કે તેમના કામની કિંમત શું છે.

પ્રકરણ ત્રીજું

આપણે શું શીખી શકીએ

1

એવા શબ્દો પસંદ કરો જે લોકોને અંદર બોલાવે

વાલબોર્ગ બેન્ટ્સદોત્તિરના સવાલે “હડતાળ”ને “રજાનો દિવસ” બનાવી દીધો. દરેક પક્ષની મહિલાઓ હા કહી શકી.

આ અજમાવો: તમે કરો છો તે કોઈ એક વિનંતીના શબ્દો બદલો, જેથી વધુ લોકો હા કહી શકે.

2

લોકોને પોતાનો ભાગ પોતાનો બનાવવા દો

મહિલા જૂથોએ યોજના દેશભરમાં પોતાના સભ્યો સુધી પહોંચાડી. એક આયોજકે કહ્યું કે એ “તેમનું પોતાનું પગલું” હતું.

આ અજમાવો: કોઈ એક વ્યક્તિને કહો કે સહિયારી યોજનાનો એક નાનો ભાગ તે સંભાળે.

3

અદૃશ્ય કામની કિંમત બતાવો

એક દિવસ ઘરકામ અને સંભાળ બંધ રાખીને મહિલાઓએ બતાવ્યું કે તેઓ કેટલો બોજ ઉઠાવે છે.

આ અજમાવો: એવું એક અદૃશ્ય કામ પસંદ કરો જે તમે અથવા તમારાં કોઈ સ્વજન કરે છે, અને તેને આભાર કહો.

4

મોટા દિવસ પછી વર્ષોની મહેનત કરો

1976માં કાયદો આવ્યો અને 1980માં મહિલા પ્રમુખ. એક સંશોધક કહે છે કે એક દિવસના વિરોધ પછી વર્ષોનું કામ જોઈએ.

આ અજમાવો: એક લક્ષ્ય પસંદ કરો અને દર મહિના માટે એક નાનું પગલું લખો.

સાથે લઈ જવા જેવો એક વિચાર

એક દિવસની રજાએ બતાવી દીધું કે દરેક દિવસની
કિંમત શું છે.

સ્રોત (અંગ્રેજીમાં)

National Geographic

[50 years ago, the women of Iceland took a day off—and inspired the world](#)

Kvennasögusafn (Women's History Archives, National and University Library of Iceland)

[Kvennafrídagurinn / The Women's Day Off](#)

UNRIC (UN Regional Information Centre for Western Europe)

[When Icelandic women brought the country to a stand-still](#)

હકીકત-ચકાસણી નોંધ: સ્રોતો તારીખ, નામ અને મુખ્ય ઘટનાઓ પર સહમત છે. 90 ટકાનો આંકડો આયોજકોનો અંદાજ છે (મહિલા ઇતિહાસ અભિલેખાગાર; નેશનલ જિયોગ્રાફિક અને UNRICએ દોહરાવ્યો), ગણતરી નહીં. રેલીમાં 25,000 મહિલાઓ (નેશનલ જિયોગ્રાફિક) અથવા 25,000 લોકો (મહિલા ઇતિહાસ અભિલેખાગાર, અંદાજ) કહેવાયા છે, જ્યારે UNRIC 30,000 કહે છે. વાર્તામાં 25,000 લીધા છે. નેશનલ જિયોગ્રાફિક મુજબ સમાન અધિકારોનો કાયદો 1976માં આવ્યો અને તે પછી 1980માં વિગદો સ ફિન્નબોગાદોતિર ચૂંટાયા; UNRIC માત્ર એટલું કહે છે કે ઘણા માને છે કે રજાના દિવસે રસ્તો બનાવ્યો, એટલે વાર્તા એવો દાવો કરતી નથી કે એના કારણે જ ચૂંટણી થઈ. સંસદમાં મહિલાઓના 46 ટકાનો આંકડો નેશનલ જિયોગ્રાફિકનો છે, 2025નો. “લાંબો શુક્રવાર” નામ અને વેચાઈ ગયેલા સોસેજ નેશનલ જિયોગ્રાફિકમાંથી છે, અને વાલબોર્ગ બેન્ડ્સદોત્તિરનું કથન પણ, જે તેણે 2023ના Voxના એક અહેવાલમાંથી લીધું છે. “અમારો મત” વાળી લીટીઓ અમારું પોતાનું અર્થઘટન છે. બાકીનું બધું ઉપરના સ્રોતોમાંથી છે.